

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Berta Béla pártfogó ügyvéd által képviselt felperes neve(felperes címe) felperesnek, a dr. Kenderes Ferenc ügyvéd által képviselt I.rendű alperes neve (I. rendű alperes címe) I. rendű, II.rendű alperes neve (II. rendű alperes címe) II. rendű alperesek ellen, ajándék visszakövetelése iránt indított perében - amely perbe a dr. Istvánfalvi Dávid ügyvéd (Székesfehérvári 6. sz. Ügyvédi Iroda) által képviselt felperes neve(felperes címe) a felperes pernyertessége érdekében beavatkozott - a Fejér Megyei Bíróság 2010. január 29. napján meghozott 12.P.22.299/2009/21. számú ítélete ellen az I-II. rendű alperesek részéről 24. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alpereseket, hogy tizenöt napon belül fizessenek meg a beavatkozónak személyenként 62.500 (Hatvankétezer-ötszáz) forint másodfokú perköltséget.

Megállapítja, hogy a felperest képviselő pártfogó ügyvéd díjának viselésére teljes egészében, egyenlő arányban az alperesek kötelesek.

Kötelezi az alpereseket, hogy tizenöt napon belül, leletezés terhével, fellebbezésükre egyetemleges kötelezettséggel 68.600 (Hatvannyolcezer-hatszáz) forint fellebbezési illetéket rójanak le.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az alperesek a felperes első házasságából származó gyermekei. A kiskorú alpereseket a bíróság anyjuknál helyezte el, akiknek kapcsolata apjukkal, a felperessel megszakadt. A már nagykorú alperesek az 1990-es évek közepén találkoztak újra a felperessel és kapcsolatuk rendeződött.

2001. augusztus 23. napján az alperesek a felperes kezdeményezésére és előzetes megbeszélésük alapján a Kereskedelmi és Hitelbank Rt-nél nevükre forint bankszámlát nyitottak, amellyel egyidejűleg teljeskörű meghatalmazást adtak a felperesnek a számlák feletti rendelkezésre. A számlanyitáskor a felperes mindkét alperes nevére nyitott számlára 750.000 forintot fizetett be, amelyeket lekötött. A

számlanyitás napján a felperes felkereste dr. **P.A.** ügyvédet, aki megbízása alapján végrendeletét okiratba foglalta. Ebben rögzítésre került, hogy gyermekeivel kötött szóbeli megállapodásuk értelmében gyermekei részére bankszámlát nyitott, amellyel kapcsolatos valamennyi okiratot ő vett át, és a számlákra egyenként 750.000 forintot fizetett be. Szóbeli megállapodásuk alapján gyermekei bankszámlái felett kizárólag ő rendelkezik, mivel a számlákon elhelyezett pénzeszszegek ő és felesége házastársi közös vagyonát képezi. Szándéka, hogy valamennyi meglévő és jövőben keletkező házastársi közös vagyont képező pénzeszközöket e bankszámlákon helyezze el. Közös pénzüket kapcsolatuk kezdete óta ő kezeli, azzal ő gazdálkodik, feleségét azonban a gyermekei nevére szóló bankszámlanyitásról nem tájékoztatta. Gyermekei a számlákra befizetésre, kivételre, valamint azzal kapcsolatos egyéb tranzakcióra nem jogosultak. Megállapodásukat a két bankszámla feletti, haláláig szóló kizárólagos rendelkezési jogot engedő meghatalmazásokkal biztosította. A jövőben ugyanilyen módon kíván eljárni a gyermekei nevére esetlegesen nyitandó további forint és devizaszámlák esetében is. A gyermekei részére általa nyitott számlákon a halála időpontjában meglévő pénzeszszegek $\frac{1}{2}$ része házastársát illesse meg házastársi vagyonközösség jogcímén, a másik $\frac{1}{2}$ részt pedig egyenlő arányban gyermekei, az alperesek örököljék azzal a kötelezettséggel, meghagyással, hogy a számlák felett őt haláláig megillető kizárólagos rendelkezési jogát szóbeli megállapodásuk alapján tiszteletben tartják. Ha bármelyik gyermeke ezt nem teljesíti, úgy a végrendeleti juttatását elveszti. 2001. augusztus 24. napján a felperes a nevére szóló bankszámláról 10.000.000 forintot vett fel, amit fele-fele arányban az alperesek nevére az előző napon nyitott bankszámlára fizette be és lekötötte.

Az alperesek 1997-ben saját jövedelmükből, megtakarításukból és hitel felvételével a **b-i R.** utcában egy lakást vásároltak és mindketten abban laktak. Évekkel később fontolgatták, hogy vásárolnak egy másik lakást és külön költöznek. A II. rendű alperes 2001-ben egy ismerősétől értesült arról, hogy dr. **Sz.CS.** értékesíteni kívánja a **b-i I.** utca 20. I. emelet 4. ajtószám alatti lakását 8.000.000 forint vételáron. A II. rendű alperes ezt sokallta, ezért megkérte a felperest, hogy segítsen neki a vételárat lealkudni. Ekkor az I. rendű alperes külföldön tartózkodott. A felperes a II. rendű alperessel együtt felkereste az eladót, megtekintették a lakást, majd annak vételárát a felperes 7.100.000 forintra lealkudta. Az adásvételi szerződés megkötése előtt meg nem állapítható időpontban előszerződés megkötésére került sor, mely szerint a II. rendű alperes az előszerződés megkötésekor 1.100.000 forint foglalót adott át az eladónak. Az adásvételi szerződés megkötésére 2001. november 14. napján került sor, mely szerint a **b-i I.** utca 20. I. emelet 4. ajtószámú ingatlant (továbbiakban: perbeli ingatlan) az alperesek egymás közt egyenlő arányban vásárolják meg, amely 7.100.000 forintos vételárának átadását az eladó a szerződés aláírásával igazolja. A szerződés aláírásával egyidejűleg az eladó részére ténylegesen 1.700.000 forint került átadásra készpénzben, ezt követően a II. rendű alperes a Postabank egyik fiókjában az eladó jelenlétében utalt át bankszámlájáról az eladó számlájára 4.300.000 forintot, amellyel a teljes vételár kiegyenlítésre került. Külföldi tartózkodására figyelemmel az adásvételi szerződés megkötésénél az I. rendű alperes képviselőjében a II. rendű alperes járt el.

2001. december 18. napján a felperes kezdeményezésére az I. rendű alperes devizaszámlát nyitott, amellyel kapcsolatos rendelkezésre meghatalmazást adott a felperesnek. E számlára, annak nyitásakor a felperes 7.000 német márkát fizetett be, amit euróra átváltva folyamatosan lekötött.

A felperes és házastársa M-on akartak ingatlant vásárolni és oda áttelepülni. A házastársak megállapodtak abban, hogy a lakóhelyükként szolgáló m-i ingatlant ajándékként az alperesek nevére vásárolják meg, akik az ingatlannal csak a felperes halála után rendelkezhetnek. A feltételeket elfogadva a 2002. február 1-jén kelt adásvételi szerződéssel vevőként az alperesek vásárolták meg a M., Sz. út 3. szám alatti ingatlant a felperes holtig tartó haszonélvezeti jogával terheltén. Az ingatlan vételárát az eladónak a felperes és házastársa fizették ki, akik a vételt követően az ingatlanba beköltöztek. A felperes az ingatlan berendezéséhez bútort vásárolt, amelynek közel 1.200.000 forintos vételárát a II. rendű alperes nevére 2001. augusztus 23. napján nyitott bankszámláról utalta át.

A felperes 2003. április 24-én bankszámlájáról a II. rendű alperes Postabanknál lévő bankszámlájára 800.000 forintot utalt át.

2003. október 30. napján az I. rendű alperes a 2001. december 18. napján nyitott devizaszámlájáról, mint rendelkezésre jogosult, 3.715 EUR-t vett fel, de azt nem adta át édesapjának. Ekkor észlelték ugyanis az alperesek hogy a 2003. október 31-én a felperes kezdeményezésére 2001. augusztus 23. napján nevükre nyitott forintszámla egyenlege a nyitáshoz képest jelentősen csökkent, ezért a felperes rendelkezési jogát biztosító meghatalmazásukat visszavonták, majd ezt követően a számlák egyenlegét más pénzügyintézetnél nyilvántartott számlájukra utalták át.

A felperes és házastársa a Fejér Megyei Bíróság előtt 5.P.22.545/2007. szám alatt indult perben előterjesztett keresetükben a jelen perbeli pozíciójukkal egyezően az I. rendű alperes 4.433.563 forint és 3.715 EUR, valamint azok járulékai, a II. rendű alperest 3.933.576 forint és járulékai megfizetésére kérték kötelezni. Ennek ténybeli alapjaként hivatkoztak arra, hogy a felperes, házastársa tudta nélkül, a házastársi közös vagyonba tartozó pénzüket az alperesek nevére nyitott bankszámlákon helyezte el azzal a megállapodással, miszerint a pénzeszközök felett kizárólag ő jogosult rendelkezni. Ezt a megállapodást az alperesek megszüntették azzal, hogy a felperes részére adott és rendelkezési jogát biztosító meghatalmazásokat megszüntették. Az alperesek a keresettel szemben előterjesztett védekezésükben arra hivatkoztak, hogy a számlákon lévő pénzüsségeket apjuk, a felperes nekik ajándékozta. A Fejér Megyei Bíróság a 2008. november 5. napján meghozott 5.P.22.545/2007/43. számú ítéletével az I. rendű alperest 4.413.000 forint és 3.715 EUR, annak kamatai, a II. rendű alperest 3.900.000 forint és annak kamatai, valamint részperköltség megfizetésére kötelezte, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Az alperesek fellebbezése folytán a Fővárosi Ítéltábla a 2009. szeptember 10. napján meghozott 1.Pf.20.743/2009/6. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta és az alpereseket másodfokú perköltség

megfizetésére kötelezte. Ítéletének indokolása szerint az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásból kitűnően az alperesek és apjuk abban állapodtak meg, hogy az alperesek bankszámlát nyitnak, amelyeken apjuk pénzt helyez el, amivel azonban kizárólag ő rendelkezhet, a számlákra az alperesek nem fizethetnek be és arról nem vehetnek ki. Megállapodásuk atipikus jogügylet volt, mely szerint az alperesek szolgáltatása a nevükre nyitott számla használatának biztosítása volt. A szerződést megszüntették azzal, hogy apjuk rendelkezési jogát biztosító meghatalmazásukat visszavonták és számlán kezelt pénzüsszegekkel rendelkeztek. A számlán lévő pénz apjuk és házastársa tulajdonát képezték, ezáltal az alperesek szerződésszegésük következtében jogalap nélkül jutottak a számla egyenlegek birtokába, amelyek megfizetésére a kamatokkal együtt, mint rosszhiszemű birtokosok kötelesek.

A felperes a jelen perben módosított keresetében ajándék visszakövetelése jogcímén a **m-i** hrsz. alatt nyilvántartott ingatlan 1/1 részére, valamint a perbeli ingatlan 48/71 részére tulajdonjoga megállapítását, továbbá az alperesek 1.800.000 forint és annak 2003. december 5. napjától járó törvényes mértékű kamatai megfizetésére kötelezését kérte. Keresete ténybeli alapjaként azt jelölte meg, hogy a **m-i** ingatlan vételárát teljes egészében ő biztosította, a perbeli ingatlan vételárának kifizetéséhez pedig 4.800.000 forintot adott. Ezek pénzajándékok voltak, amelyek helyébe lépő dolog visszaszolgáltatására az alperesek azért kötelesek, mert az a feltevése, amelyre figyelemmel az ajándékot adta, utóbb véglegesen megghiúsult, továbbá az alperesek a felperes terhére súlyos jogsértést követtek el. A szokásosnál nagyobb mértékű ajándékot arra tekintettel és azzal a feltevéssel adta, hogy gyermekei, az alperesek bensőséges és jó viszonyt tartanak fenn vele és házastársával, szükség esetén gondoskodnak ápolásáról és gondozásáról. Az alperesek azonban súlyos jogsértést követtek el, mert a nevükre nyitott bankszámlák feletti rendelkezési jogát megvonták, a számlákról a pénzt kivették, ezért a felperes a tulajdonát képező pénzhez nem tud hozzájutni, amellyel anyagilag ellehetetlenítették. Mindezek miatt közöttük a kapcsolat rendkívüli mértékben megromlott, az alperesek magatartása folytán a korábbi bensőséges, szoros kapcsolatuk fenntartása már nem lehetséges és a feltevés nélkül az ajándékozásra nem került volna sor. Pénzkövetelésének alapja, hogy 2003. április 24. napján 800.000 forintot utalt át a II. rendű alperes bankszámlájára a perbeli ingatlan bebútorozására, ami azonban ténylegesen nem történt meg. 2003. augusztus 10-én a felperes 1.000.000 forintot adott át az I. rendű alperesnek a **b-i R.** utca 5/B. szám alatti lakás cseréjéhez, ami szintén nem valósult meg. E pénzüsszegeket szintén ajándékba adta az alpereseknek.

A peres felek az eljárás során a **m-i** ingatlan vonatkozásában egyezséget kötöttek és az alperesek hozzájárultak ahhoz, hogy az ingatlanra a felperes tulajdonjoga ajándék visszakövetelése jogcímén bejegyzésre kerüljön.

Az alperesek a **m-i** ingatlan kivételével a kereset elutasítását kérték, kiemelten hivatkoztak arra, hogy az egyezségkötéssel a kereset jogalapját nem ismerték el, azzal csupán azt kívánták biztosítani, hogy a felperes az ingatlannal, amelyben

lakik, még életében szabadon rendelkezhesen. A perbeli ingatlan vonatkozásában előadták, hogy annak megvásárlásához a felperes pénzzel nem járult hozzá, annak vételárát saját megtakarításukból fedezték, amit anyjuk és nagyszülei kiegészítettek. Nem vitatták, hogy a felperes 800.000 forintot átutalt a II. rendű alperes számlájára, ezt azonban nem ajándékba adtak, hanem az annak az 1.200.000 forintnak részbeni törlesztése volt, amit a felperes bútorvásárlásra hozzájárulása nélkül a II. rendű alperes számlájáról átutalt. Az I. rendű alperes tagadta, hogy a felperes neki 1.000.000 forintot adott át a R. utcai lakás cseréjéhez. Vitatták a másik perben hozott jogerős ítélet megállapításának helyességét a tekintetben, hogy az alperesek bankszámláján elhelyezett pénz a felperes tulajdonát képezte. Álláspontjuk szerint az ajándék visszakövetelésének feltételi sem állnak fenn, mert a felperes az adományozások idején nem fogalmazott meg semmiféle konkrét feltevést, feltételt, az általános erkölcsi elvárások nem minősülnek ilyennek. Ezek meghíúsulása sem igazolt, mivel nem zárható ki, hogy ha a felperes arra ténylegesen rászorul, őt az alperesek támogatják. A felperes terhére súlyos jogsértést nem követtek el, a kezdeményezésére indult büntetőeljárás során a bíróság az alpereseket a vádak alól felmentette. A felperes anyagi ellehetetlenülése nem bizonyított, a tények azt igazolják, hogy a látszólagos válás ellenére a felperes és házastársa korábbi életszínvonalukat változatlanul fenn tudják tartani.

A felperes pernyertessége érdekében volt házastársa, P.G-né beavatkozóként perbe lépett és a felperes keresetének való helyt adást kért.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy a b-i hrsz.-ú, természetben **b-i I. utca 20. I. emelet 4. ajtószámú** ingatlan 56/142 részben a felperes tulajdonát képezi. Az ítélet jogerőre emelkedése után megkeresni rendelte az illetékes földhivatalt az adott részilletőségre az alperesek tulajdonjoga törlésére és a felperes tulajdonjogának bejegyzésére. Kötelezte a II. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 800.000 forintot és annak 2003. december 5. napjától 2004. december 31. napjáig évi 11%-os, 2005. január 1-től a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát. Egyetemlegesen kötelezte az alpereseket, hogy fizessenek meg a felperesnek 1.000.000 forintot és annak 2003. december 5-től 2004. december 31-ig évi 11%, 2005. január 1-től a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát. Ugyancsak egyetemlegesen kötelezte az alpereseket, hogy fizessenek meg a felperesnek 400.000 forint, a beavatkozónak pedig 200.000 forint perköltséget. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Az eljárás során felmerült 580.500 forint mérsékelt illetékből az alpereseket egyetemlegesen 481.500 forint illeték megfizetésére kötelezte azzal, hogy a fennmaradó illeték az államot terheli. A felperes pernyertességének aránya 89%.

A megállapított tényállás szerint a perbeli ingatlant az eladó 8.000.000 forintért kínálta, amit a II. rendű alperes sokallt, ezért a felperest kérte meg, hogy segítsen az árat lealkudni. A felperes és a II. rendű alperes a lakást közösen megtekintették,

majd a felperes annak vételárát 7.100.000 forintra lealkudta. A foglaló kifizetésére néhány nappal később az eladó munkahelyén került sor, amit a felperes a házastársával, a beavatkozóval közös megtakarításából biztosított. A budapesti Nyugati-pályaudvarnál lévő postáról vette ki pénzt, majd ismerősével, **J.R-tel** az eladó munkahelyére szállíttatta magát. A foglaló kifizetésekor az eladó és a II. rendű alperes egy előszerződést is aláírtak, amelyben a II. rendű alperes arra vállalt kötelezettséget, hogy a fennmaradó 6.000.000 forint vételárát legkésőbb 2001. november 10. napjáig kifizeti. 2001. november 7-én a II. rendű alperes Postabanknál vezetett számlájára édesanyja 4.300.000 forintot fizetett be. Az adásvételi szerződés megkötésére 2001. november 14. napján került sor. Az írásba foglalt szerződés szerint az alperesek egymás között egyenlő arányban 7.100.000 forintért vásárolták meg a perbeli ingatlant, amelynek vételára 7.100.000 forint volt. A szerződés 3. pontja szerint a vételárát a vevők a szerződés aláírásakor egyösszegben fizették ki. Valójában azonban a fennmaradó vételárrész úgy került kiegyenlítésre, hogy a szerződés aláírásakor a jelenlévő felperes az eladónak 1.700.000 forintot fizetett ki, majd ezt követően a II. rendű alperes a Postabank egyik fiókjánál 4.300.000 forintot átutalt az eladó bankszámlájára. Az alperesek a perbeli lakásba nem költöztek be, annak berendezését azonban szükségesnek látták, amelyre a felperes 2003. április 24-én átutalással 800.000 forintot fizetett be a II. rendű alperes bankszámlájára. Az alperesek részéről többször felmerült a **R.** utcai lakás cseréje is, amelyre a felperes 2003. augusztus 11-én a **m-i** ingatlanban az I. rendű alperesnek 1.000.000 forintot adott át, amit később a II. rendű alperes számláján helyezett el.

Az ítélet indokolása szerint az alperesek vitatták, hogy a felperestől ajándékot kaptak, ezért a bíróság tételesen vizsgálta, hogy a felek között ajándékozási szerződés létrejött-e. Az alperesek állítása szerint a perbeli ingatlan foglalóját saját megtakarításaikból fedezték, ezt azonban a felperes által felajánlott tanúk vallomása cáfolta. Az érdektelennek tekinthető **J.R.** határozottan úgy nyilatkozott, hogy a felperest 2001 őszén elkísérte a postára, hogy ott a leánya számára megveendő lakás előlege kifizetéséhez pénzt vegyen fel. Azt nem látta, hogy a felperes mennyi pénzt vett ki, de ezt követően őt a b-i B. téri SZTK-hoz szállította, hogy ott a lakás eladójával tárgyaljon. Az eladó dr. **Sz.CS. M.** vallomásában megerősítette, hogy a foglaló kifizetésére munkahelyén, a B. téri SZTK-ban került sor az előszerződés aláírásakor, ahol a felperes is jelen volt. Arra nem kérdezett rá, hogy a foglalót kinek a pénzéből fizetik ki, a körülményekből viszont egyértelműen arra következtetett, hogy a pénz a felperestől származott. Az alperesek a tanúk vallomásának értékelésekor kérték figyelembe venni, hogy a felperes a tanúkat meghallgatásuk előtt megkereste. Ezt a tanúk elismerték, ugyanakkor egyértelműen úgy nyilatkoztak, miszerint a felperes tőlük csak azt kérte, hogy kizárólag az igazat vallják. Ebből következően a megkeresés ellenére nem állapítható meg, hogy a felperes a tanúkat befolyásolta, ezért vallomásukat teljes értékűnek kellett tekinteni. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság a bizonyítékok mérlegelésével arra a következtetésre jutott, hogy a foglaló kifizetéséhez a pénzt ajándékként a felperes biztosította, amit az alperesek elfogadtak.

A peres felek egyezően adták elő, hogy a szerződésben foglaltak ellenére a szerződés aláírásakor az ügyvédi irodában a vételárnak csak egy része került átadásra, a szerződés aláírását követően 4.300.000 forintot a II. rendű alperes utalt át saját számlájáról az eladó számlájára, abból a pénzből, amit édesanyja fizetett be a számlára. A banki iratok, az eladó és az alperesek édesanyjának tanúvallomása alapján megállapítható, hogy az alperesek saját forrásból fizették ki az eladónak a 4.300.000 forintot, ezért a bíróságnak csak abban kellett állást foglalni, hogy a fennmaradó 1.700.000 forintos vételárat ki biztosította. A felperes annak bizonyítására, hogy az 1.700.000 forintot ő vitte magával az ügyvédi irodába, dr. **Sz.CS. M.**, **Sz.P-né, M.E.**, valamint az okiratot szerkesztő ügyvéd és titkárnője tanúkénti kihallgatását kérte. **Sz.CS. M.** és **Sz.P-né, M.E.** nem tudtak arra nyilatkozni, hogy a vitatott vételárrész kinek a pénzéből került kifizetésre. Az okiratot szerkesztő ügyvéd és titkárnője kihallgatására nem kerülhetett sor, mert az alperesek részükre nem adtak felmentést arra, hogy a tanúk az okirat szerkesztése során tudomásukra jutott titkokat a bíróság elé tárják. Ezzel elzárták a felperest annak lehetőségétől, hogy igazolja az 1.700.000 forint tőle származását, ezért ezt a körülményt a bíróság az alperesek terhére értékelte és elfogadta azt a felperesi állítást, miszerint az 1.700.000 forintot ő adta gyermekeinek ajándékba a vételár kifizetéséhez. Egyébként ezt támasztja alá a vételárhátralék kifizetésének módja is, ami az adásvételi szerződés megkötésének napján részben készpénzben, részben pedig átutalással történt. A II. rendű alperes ugyan állította, hogy a megosztásra azért került sor, mert nem akart nagyobb összeggel közlekedni, viszont az eladót biztosítani akarta teljesítőképességéről. Ez nem fogadható el, mert a felperes a II. rendű alperest az ügyvédhez elkísérte, ilyen körülmények között az 1.700.000 és a 6.000.000 forint szállítása is ugyanolyan kockázatot jelentett volna. Ha nem akarta vállalni a nagy összegű pénz szállítását, a teljes fennálló vételárhátralékot átutalhatta volna az eladó számlájára. Dr. **Sz.CS. M.**, a vevő a körülményekből azt a logikai következtetést vonta le, miszerint valószínű, hogy az ügyvédnél átadott pénzt a felperes hozta magával, míg az alperesek számlán lévő megtakarításukat átutalással teljesítették részére. A megállapított körülmények cáfolatára nem alkalmas az alperesek édesanyjának vallomása, aki csak azt volt hivatott bizonyítani, miszerint gyermekei a lakásvásárláshoz megfelelő fedezettel rendelkeztek. A tanú megerősítette, hogy az alperesek takarékosan éltek, fizetésüket nem éltek fel teljesen, megtakarított pénzüket rábízták, amit ő kezelt és azt a lakásvásárláshoz használták fel. A tanú a közvetlen hozzátartozói kapcsolatra figyelemmel érdekelt, ezért vallomása önmagában nem alkalmas az alperesi állítások igazolására, ezért a körülmények alapján az volt megállapítható, hogy a felperes a foglaló mellett 1.700.000 forinttal járult hozzá az alperesi lakásvásárláshoz.

Az alperesek nem vitatták, hogy a felperes 2003. április 24-én a II. rendű alperes számlájára 800.000 forintot átutalt, állították azonban, hogy ez nem ajándék volt, hanem a felperes bútorvásárlással összefüggő adósságtörlesztés. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az, hogy az alperesek nevére nyitott számlán lévő pénzek kinek a tulajdonát képezték, jogerős ítélet döntötte el a felperes javára. A felek között tehát e vitás kérdés ítélt dolognak minősül, ami a jelen perben nem

tehető vitássá. A felperes tehát a bútórvásárlásra a saját pénzét használta fel, így az alperesek felé megtérítési kötelezettsége nem keletkezett. Ebből következően a 800.000 forint átutalására nem egy visszterhes ügylet keretében került sor, ezért az ajándéknak minősül. A felperes a pénzt mindkét alperesnek szánta, a teljes összeget csupán azért utalta a II. rendű alperes számlájára, mert az I. rendű alperes bankszámlájának száma előtte nem volt ismert. Az ajándékozás nem egyoldalú jogügylet, a szerződés létrejöttéhez az is szükséges, hogy az ingyenes vagyoni előnyt a megajándékozott elfogadja. Ezzel kapcsolatban utalt az elsőfokú bíróság arra, hogy a II. rendű alperes észlelte a felperes részéről a 800.000 forint átutalását, annak visszautalásáról nem intézkedett, ezért ráutaló magatartással az ajándékot elfogadta. Az I. rendű alperes viszont az eljárás során mindvégig tagadta az ajándékozás tényét, részéről elfogadó nyilatkozat még ráutaló magatartással sem volt megállapítható, így csak az bizonyított, miszerint a 800.000 forint tekintetében a felperes és a II. rendű alperes között jött létre ajándékozási szerződés, amelynek az I. rendű alperes nem volt alanya.

A bíróság tanúként hallgatta ki beavatkozása előtt a felperes volt házastársát, aki meghallgatása során úgy nyilatkozott, miszerint fedett helyről látta, hogy 2003. augusztus 10-én a felperes az I. rendű alperesnek 1.000.000 forintot adott át és kifejezésre juttatta, hogy azt mindkét gyermeke részére szóló ajándéknak szánja. Ezt megerősítette **H-né B.K.**, a beavatkozó lánya is, aki édesanyjától hallott erről az eseményről. A jelen eljárás alatt a bíróság a felperes és a beavatkozó házasságát felbontotta, a beavatkozót és lányát azonban mégsem lehet érdektelennek tekinteni, hiszen a jogvita közvetetten a beavatkozó anyagi érdekeit is érinti, befolyásolja a házassági vagyonközösségi elszámolást. Ebből következően e két tanú vallomása nem lenne elegendő az 1.000.000 forint ajándékozásának igazolására, ami a felperest terhelte, aki tényállítása igazolására még az eljárás elején kérte az alperesek számlaforgalmának felderítését, mert állítása szerint az I. rendű alperesnek átadott pénz a II. rendű alperes számlájára került befizetésre. Az alperesek a banktitok alól nem adtak felmentést, ezért a számlákra vonatkozó adatok nem voltak beszerezhetők. Az alperesek a perben formálisan mindvégig tagadták az 1.000.000 forint átadását, ami tekintetében a II. rendű alperes többször ellentmondóan nyilatkozott. Egyik nyilatkozata szerint, amennyiben korábban azt mondta volna, hogy az 1.000.000 forint a számláján van, akkor ezt a nyilatkozatát visszavonja. Egy újabb nyilatkozatában nem tartotta kizártnak, miszerint 2003 augusztusában 1.000.000 forint került a számlájára, kijelentette azonban, más módon fogja bizonyítani, hogy a számlájára érkezett pénz nem a felperestől származott. A II. rendű alperes kijelentésére és arra figyelemmel, hogy az alperesek a felperesi bizonyítást akadályozták, a bíróság a bizonyítási terhet megfordította, így a II. rendű alperesnek kellett bizonyítania, hogy a számlájára érkezett 1.000.000 forint nem a felperestől származik, amelynek azonban felhívás ellenére nem tett eleget. Ezért a körülmények együttes mérlegelése alapján a bíróság álláspontja szerint valóban kell elfogadni azt a felperesi állítást, hogy 1.000.000 forintot ajándékozott az alpereseknek és a szerződés teljességbe ment.

Az ajándék visszakövetelésére irányuló igénnyel kapcsolatban utalt az elsőfokú bíróság arra, hogy az ajándékozási szerződés szívességi jellegére figyelemmel a megajándékozott hálával tartozik az ajándékozó irányába és ezen érzésnek át kell hatnia az ajándékozóval kapcsolatos magatartását. Ez egy olyan erkölcsi kötelezettség, amely megsértéséhez a jogalkotó súlyos szankciót fűz, az ajándék visszakövetelésének lehetőségét. A visszakövetelésre azonban csak súlyos jogsértés adhat alapot, tipikusan ilyen jellegű az ajándékozó terhére elkövetett bűncselekmény, esetleg egyéb - például tartási - jogi kötelezettség megsértése. A rendelkezésre álló adatok alapján nem volt megállapítható, hogy az alperesek a számla fölötti rendelkezési jog megszüntetésével bűncselekményt követtek el, mert az ezzel kapcsolatos büntetőjogi vádak alól felmentették őket. Ettől függetlenül polgári jogi értelemben részükről a jogsértés megállapítható. A másik perben hozott jogerős ítélet szerint a felperessel atipikus szerződést kötöttek, ennek keretében a saját nevükre bankszámlát nyitottak, a felperes számlákon elhelyezett pénzen azonban tulajdonjogot nem szereztek. Ezzel tisztában voltak, hiszen a számlán semmiféle forgalmat nem bonyolítottak le, a felperes rendelkezési joga érvényesítéséhez meghatalmazást adtak részére. Mindezek ellenére egy idő után a felperes rendelkezési jogának megszüntetése mellett a számlákon lévő pénzt magukhoz vonták és azt sajátjuknak tekintették. Más tulajdonjogának megkérdőjelezése, annak elvonása jogellenes cselekmény. A jogsértés súlyának megítélésénél figyelembe kell venni, hogy ennek megtörténte az alperesek jelentős ajándékok birtokában voltak, a felperes rájuk íratta a **m-i** ingatlant, segített az I. utcai lakás megvásárlásában és jelentős, a szokásos mértéket lényegesen meghaladó pénzbeli ajándékot is kaptak. Ilyen körülmények között a több mint 10.000.000 forint elvétele igen súlyos jogsértésnek minősül. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint ez akkor is megállapítható lenne, ha az adott cselekmény az ajándékozonak nem okozott volna jelentős hátrányt, nem eredményezte volna teljes anyagi ellehetetlenülését, ezért nincs jelentősége annak, hogy a felperes az eljárás során vásárolt-e jelentősebb értékű vagyontárgyakat. Ettől függetlenül megállapítható, hogy a felperes és a beavatkozó nem tudta korábbi életszínvonalát fenntartani, a felperes aranytárgyait volt kénytelen elzálogosítani, dr. **M.K.** tanúvallomásából pedig az is megállapítható, miszerint néhány kiadás fedezése is gondot jelentett a házaspárnak. Miután nem egyeztetethető össze a megajándékozottal szemben támasztott erkölcsi és jogi követelményeknek az ajándékozó megkárosítása, vagyona egy részének elvonása, ez olyan jogsértésnek minősül, amely miatt a felperes ajándék visszakövetelése iránti igénye alapos.

A súlyos jogsértés mellett az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az ajándék visszakövetelését megalapozza az is, hogy az a feltevés, amelyre tekintettel a felperes az ajándékot adta, a megajándékozottaknak felróható okból megghiúsult. A bírói gyakorlat szerint az ajándék visszakövetelésére téves feltevés címén akkor kerülhet sor, ha az ajándékozás körülményeiből, az ajándék értékéből és a felek viszonyából a feltevés fennállására kétséget kizáróan következtetni lehet és annak hiányában az ajándékozásra nyilvánvalóan nem került volna sor (PK. 76. számú állásfoglalás). A perben a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy őt az a lényeges körülmény indította az ajándékozásra, miszerint gyermekeivel a

kapcsolatot megszilárdítsa, javítsa. Arra nem merült fel adat, hogy ezt kifejezetten kinyilvánította, de ez a szándék egyértelműen felismerhetővé vált az alperesek számára is, hiszen a perben is azzal védekeztek, hogy a nekik juttatott ingatlan és pénzadomány a korábbi apai nevelés hiányának a kompenzálására szolgált. Az ajándékokra maguk is úgy tekintettek, mint egy olyan eszközre, ami a korábbi rossz viszony javítását, a szülő-gyermek kapcsolat erősítését szolgálja, annak reményében, hogy a jövőben kiegyensúlyozott, jó kapcsolatot fognak ápolni. A felperesnek ez a várákozása az alpereseknek felróható okból az általuk elkövetett jogsértés miatt meghíúsult, a szülő-gyermek kapcsolatuk teljesen megromlott, amit mi sem bizonyít jobban, mint az, hogy több perben, büntetőügyben is szemben állnak egymással, perbeli nyilatkozataikat a harag és ellenszenv hatja át. Valószínűleg az alpereseket ez vezette arra, hogy nyilatkozataikat olyan kérdésekre is kiterjesztették, amelyek a jogvita eldöntése szempontjából nem relevánsak. Az elsőfokú bíróság ezért mellőzte annak vizsgálatát, hogy a felperes más perekben milyen ellentétes nyilatkozatot tett, illetve a korábban magát szegény embernek valló édesapa miként jutott a tárgyi, illetve a másik perben megjelölt vagyonhoz. Mellőzte az alperesek azon indítványai teljesítését is, ami egyes tanúk ismételt, illetve az I. rendű alperes kollégiumi igazgatójának meghallgatására irányult.

Miután az ajándék visszakövetelésének feltételei fennállnak, a felperesnek visszajár az I. utcai lakás megvásárlásához biztosított pénzadomány helyébe lépett érték, az ingatlan 28/71 része, valamint az ajándékba adott pénz és annak az igényérvényesítéstől - a kereset benyújtásától - járó késedelmi kamata. A perindításkor a pertárgy értéke 23.600.000 forint volt, melyből az egyezségkötésre is tekintettel a felperes 21.100.000 forint erejéig lett pernyertes, amelynek aránya 89%. A teljes perérték alapján felszámítható ügyvédi munkadíj a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (1) és (2) bekezdései alapján 908.000 forint lenne. Ebből a felperest pernyertessége arányában 808.120 forint, az alpereseket 99.880 forint illetné meg. Az ügyvédi munkadíjak beszámítása után a felperes javára fennmaradó mintegy 700.000 forint munkadíjat az elsőfokú bíróság a hivatkozott IM rendelet 3. § (6) bekezdése alapján mérsékelte, mivel a felperes meghatalmazott ügyvédje nem járt el végig a perben, ezért az alperesek a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján a felperes részére a pernyertességével arányos mérsékelt összegű perköltség megfizetésére kötelesek. A döntően pernyertes felet támogató beavatkozó is igényt tarthat az elsőfokú eljárásban felmerült ügyvédi munkadíjból álló részperköltsége megtérítésére, amelynek mértéke megállapításánál a bíróság kiemelten vette figyelembe, hogy a beavatkozó csak később kapcsolódott be az eljárásba, így részéről arányosan kevesebb ügyvédi munka merült fel. A felperes költségmentessége folytán le nem rótt kereseti illeték megfizetésére pervesztességük arányában a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján az alperesek kötelesek, míg a felperes pervesztességével arányban álló illetéket az állam viseli.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperesek terjesztettek elő, amelyben elsődlegesen a Pp. 252. § (2) bekezdése alapján az ítélet hatályon kívül helyezését, másodlagosan annak megváltoztatásával a kereset elutasítását kérték. Álláspontjuk

szerint az elsőfokú bíróság eljárási szabályokat sértett, ezért szükséges a tárgyalás megismétlése és kiegészítése.

A Pp. 3. § (3) bekezdése szerinti tájékoztatás a perben nem volt, ilyen figyelemfelhívás nem hangzott el, nem került rögzítésre a tárgyalási jegyzőkönyvekben, ami a következetes bírói gyakorlat szerint önmagában az eljárás megismétlésére ad okot. A 2008. november 10-i végzés tartalmaz kioktatást a bizonyítási teherről, ami azonban nem fedi az ítélet indokolását, mert nem tartalmaz tájékoztatást a bizonyítási teher megfordulásáról. A perben a felperes volt házastársa először II. rendű felperesként, majd ezután tanúként végül pedig beavatkozóként szerepelt, aki a perben egymásnak ellentmondó előadásokat tett a tekintetben, hogy az ajándék közös vagyon, illetve különvagyon volt, az ellentmondás feltárása azonban nem került sor. Tanúként való kihallgatása során tett nyilatkozatában követelését engedményezte, abból azonban az, hogy milyen követelést és kire engedményezett, nem állapítható meg, továbbá a 2004. november 18-i nyilatkozata szerint hozzájárult ahhoz, hogy a felperes követelését egyedül érvényesítse, úgy, hogy a felperes a tárgyaláson nem volt jelen (Pp. 121. § (1) bekezd c) pont). A beavatkozó beavatkozása előtt felperesként történő perbelépésére terjesztett elő kérelmet, amelyben a perbe vitt vagyon 9/10 részét követelte vissza, amit egyetlen iratban sem vont vissza. A felperes költségmentesség engedélyezésére irányuló kérelme éles ellentmondásban áll az eljárás során általa és a beavatkozó által tett nyilatkozatokkal, valamint a rendelkezésre álló okiratokkal. A 2008. február 15-i tárgyalási jegyzőkönyvből kitűnően a házastársak építkeztek és az ingatlant 98 %-os készültségi fokú állapotában 24 millió forintért 2006-ban eladták. Az elsőfokú bíróságnak megvolt a jogszabályi lehetősége a felperes költségmentességének felülvizsgálatára, azonban azzal nem élt, ezért az alperesek indítványozzák, hogy az ítélőtábla vizsgálja felül a felperes költségmentességének jogszabályi jogosságát. 2004. július 4. napján a per tárgyalását a büntetőeljárás és a másik polgári per befejezéséig felfüggesztette, melynek nem volt meg a jogszabályi alapja (Pp. 152. §). A 2004. július 4-én tartott tárgyaláson okiratot mutatott fel, de nem csatolta, ami sértette a Pp. 119. § (1) bekezdésében foglaltakat. A 2004. november 18-i és 2008. február 15-i tárgyalásokon felmerült, hogy a beavatkozó és a felperes házassági vagyoni jogi szerződést kötöttek, ami azonban csatolásra nem került. A per során az eljáró bíró személye változott, a 2008. február 15-i tárgyaláson kérdésként az hangzott el, hogy további iratismertetést kérnek-e a felek, holott a Pp. 144. §-a nem ezt írja elő. A felek 2008. július 11. napjára kaptak idézést, de a tárgyalási jegyzőkönyv július 14. napján készült és nem került tisztázásra, hogy a tárgyalás szabályszerű volt-e. A felperes kijavítási kérelme elkésett, igazolási kérelmet azonban nem terjesztett elő, ennek ellenére az elsőfokú bíróság kérelmének helyt adott. Végzéssel engedélyezte továbbá a felperes volt házastársának beavatkozását, amire az alperesek nyilatkozatot nem tehettek (Pp. 54-56. §), ezáltal megsértésre került a Pp. 2. § (1) bekezdése és a 134. § (1) bekezdése. Mindezek mellett az eljárás során hol a beavatkozó, hol pedig képviselője nyilatkozott, amit azonban a Pp. nem tesz lehetővé. Megsértette az elsőfokú bíróság a Pp. kontradiktórius elvét azzal, hogy a P.20.007/2008/50. számú végzésének tényállása olyan tényeket is beemelt a perbe,

ami annak nem volt tárgya, a feltett kérdések túlterjeszkedtek a kereseti kérelmen és az ellenkérelmen. A Pp. 173. § (3) bekezdése szerint a felek is indítványozhatnak kérdés feltevését a tanúhoz, ennek ellenére az alperesek tanújukhoz az általuk indítványozott kérdéseiket nem tehették fel, mivel azt a bíróság mint tárgyhöz nem tartozót elutasította, ezzel szemben a felperes és a beavatkozó olyan kérdéseket intézhetett a tanúhoz, ami a pernek nem volt tárgya.

A kereset anyagi jogi megítélésével kapcsolatban utaltak miszerint álláspontjuk szerint egyik perbeli tétel sem minősül ajándéknak. A kereset alapja az volt, hogy a felperes ajándékot adott gyermekeinek, az alpereseknek. Ajándékot kizárólag az adhat, aki az ajándék tulajdonjogával rendelkezik. A perbeli eseten a felperes és a beavatkozó egymásnak élesen ellentmondó, egymással ellentétben álló nyilatkozatokat tettek az ajándék tulajdonjogáról. Maga a felperes nyilatkozta többször, hogy az ajándékok a házastársi közös vagyonból, illetve felesége különvagyonából, valamint az ajándék 90 %-a feleségétől származott. A beavatkozó előadása szerint a m-i ingatlan ajándékozásáról tudott, a többiről azonban nem volt tudomása, amit ha tudott volna, ellenezte volna, különvagyonát csak kezelésre adta át a férjének és azt engedményezte a felperesre. Mindezekre tekintettel bizonyított, hogy a Ptk. 579. § (1) bekezdésében foglaltak nem teljesültek, mert az ajándékozást a beavatkozó nem hagyta jóvá, ezért annak visszakövetelése sem állhat fenn a Ptk. 582. §-ra alapítva. A Csjt. 27. § (1) bekezdése szerint a házassági vagyonszaporulat alatt keletkezett vagyonszaporulat közös vagyon, a közös tulajdon visszakövetelése esetén azonban a tulajdonostársaknak perben kell állniuk, jelen esetben azonban csak az egyik tulajdonos, a felperes áll félként perben. Az engedményezés jogcímét a (Ptk. 328. § (1) bekezdése) sem a felperes, sem a beavatkozó nem jelölte meg, az általuk hivatkozott, a házastársi közös vagyona vonatkozó okiratot nem csatolták, ezért állításuk súlytalan, melyből következően a perben a közös vagyon, illetve különvagyon származásának bizonyításra nem került.

Az ajándék visszakövetelésével kapcsolatos okok tekintetében az alperesek nem vitatták, miszerint az ajándékozás szívességi jellegére tekintettel a megajándékozott erkölcsi kötelezettségként hálával tartozik az ajándékozónak, melynek megsértéséhez a jogalkotó súlyos jogkövetkezményt fűz, alapot ad az ajándék visszakövetelésére. A súlyos jogsértésre alapított igénnyel összefüggésben az elsőfokú bíróság döntését az előzményi perben hozott jogerős ítélet megállapításait sérelmező, részletesen kifejtett kifogásaikra alapították. Álláspontjuk szerint jogellenes cselekményt nem követtek el, nem vonták el a felperes tulajdonjogát, a bankszámláikon elhelyezett összegek ajándékozás jogcímén az ő tulajdonukat képezte.

A kifejtettek alapján az alperesek a Pp. 235. § (1) bekezdése alapján új tény, új bizonyítékra tettek indítványt. Ennek oka, hogy új jogi képviselőt bíztak meg, aki indítványozta, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján szakértővel vizsgáltsák meg, miszerint a felperesnek és a beavatkozónak lehetett-e tulajdonukban az a pénz, amit az alpereseknek adtak. Az alperesek által felkért szakértő csatolt

véleményében azt állapította meg, hogy a perbeli időszakban a felperesnek és a beavatkozónak forráshiányuk volt, ami a felperes tekintetében közel 30 millió forint, a beavatkozó vonatkozásában pedig közel 24 millió forint. Mindezekre tekintettel az alperesek szakértő kirendelését indítványozzák annak vizsgálatára, hogy a perben rendelkezésre álló nyilatkozatok, bizonyítékok szerint a felperesnek és a beavatkozónak lehetett-e tulajdonában annyi pénz, mint amennyit az alperesektől követelnek. Ez az indítvány elsőfokú ítélet jogszabálysértő voltának igazolására irányul. Indítványozták továbbá a büntetőeljárás, valamint felperes és házastársa által indított másik per iratainak beszerzését.

Az alperesek álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást kellően nem derítette fel, továbbá a rendelkezésre álló bizonyítékokat egyoldalúan, a felperesre nézve terhelő részletek figyelmen kívül hagyásával értékelte, ami nem felel meg a Pp. 206. §-ban foglaltaknak. A foglaló tekintetében J.R., a felperes alkalmi ismerőse, a 3-4 évvel korábbi eseményekre pontosan emlékezett és nyilatkozott arra is, miszerint a felperessel kölcsönösen tettek egymásnak szívességet, továbbá vallomását módosította is. E „gyanús” körülményekre az elsőfokú bíróság nem volt tekintettel és a tanú vallomását nem kérdőjelezte meg. Az alperesek véleménye szerint az, hogy a felperes személyesen volt jelen a foglaló majd a szerződéskötéskor a vételár átadásánál, nem bizonyítja, hogy az általa megjelölt összegeket ő adta. Dr. Sz.CS. és Sz.P-né M.E. vallomása e körben nem vezetett eredményre, mert nevezettek nem tudtak nyilatkozni arra, hogy a vételár különbözetet a felperes személyesen vitte a szerződés aláírásához az ügyvédi irodába. Utaltak az alperesek arra is, hogy a felperes a tanúkat kihallgatásuk előtt megkereste. Sérelmezték továbbá, hogy az elsőfokú bíróság szerint anyjuk tanúvallomása nem alkalmas az alperesek által előadottak alátámasztására. Anyjuk megerősítette, hogy megtakarításait ő kezelte és ő is hozzájárult a lakásvásárláshoz. A lakás tekintetében az alperesek változatlanul állítják, hogy annak vételárához a felperes nem járult hozzá, ha ténylegesen adott volna anyagi hozzájárulást, nem lett volna akadálya annak, hogy az az adásvételi szerződésben feltüntetésre kerüljön, vagy arról elismervény készüljön. Mindezek hiánya az alperesek állítását igazolja. Változatlan álláspontjuk szerint a II. rendű alperes számlájára átutalt 800.000 forint nem ajándék volt, azzal a felperes a II. rendű alperes tulajdonát képező és számlájáról bútorvásárlásra fordított összeg egy részét térítette meg. Az 1.000.000 forint átadására kizárólag a beavatkozó és lánya nyilatkoztak, akik nem tekinthetők érdektelennek, vallomásuk a hivatkozott ellentmondásokra figyelemmel nem életszerű és a felperesi állítás bizonyítására nem alkalmas.

Sérelmezték továbbá az alperesek a perköltség és a le nem rótt illeték viselésére vonatkozó rendelkezéseket is. A pertárgy értékénél az elsőfokú bíróság nem volt figyelemmel a m-i ingatlan 16.500.000 forintos értékére, ami nem került levonásra az illeték és munkadíj számítás alapjából. A m-i ingatlan tekintetében egyik fél sem pernyertes, illetve pervesztes, ezért annak értékét kérik figyelmen kívül hagyni.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és az alperesek másodfokú perköltségben való marasztalását kérte. Álláspontja szerint az alperesek alaptalanul hivatkoznak a büntető eljárásra, valamint az elsőfokú bíróság előtt korábban folyamatban volt perre. A bírói gyakorlatból ismert a büntetőeljárás és a polgári per egymáshoz való viszonya, amelynek részletezését ezért szükségtelennek tartja. A másik polgári perben a bíróság jogerős ítéletet hozott, ezért az azzal kapcsolatos kifogások és érvelések szükségtelenek. A jelen perben az elsőfokú bíróság a tényállást felderítette és döntését kellően megindokolta. A fellebbezés nem tartalmaz olyan előadást, amire a felperes az elsőfokú eljárás során ne reagált volna, ezért ennek köréből a nyomaték kedvéért csak néhány érvelésre kívánt reagálni. Tény, hogy a felperes a tanúkkal a tárgyalás előtt felvette a kapcsolatot, de a tanúk vallomásából kitűnően azt kérte tőlük, hogy csak az igazat mondják. Az alperesek a dr. **Sz.CS.** M. vallomásának arra a részére nem utaltak, mely szerint a körülmények benne azt a benyomást keltették, hogy a pénz az apáé volt. Nyilván a tanú ellehetetlenítése érdekében állítják továbbá, hogy **J.R.** a felperes alkalmi ismerőse volt, a peranyag szerint azonban az nem minősíthető alkalminak. A pénzátadás írásba foglalásával kapcsolatban utalt arra, hogy annak adásvételi szerződésbe foglalása esetén az ajándékozással vegyes ügylet lett volna, ezért az ajándék összege külön illeték alá esett volna. Mindezek mellett az írásbeli rögzítés számonkérése abszurd, ugyanis az általános gyakorlat szerint olyan szerződéseknél, ahol a szülő adja a pénzt a gyermeknek ingatlan vásárlásra, a szülő vevőként a szerződésben nem szerepel, ezért az általa adott pénzt sem tüntetik fel. Nem hagyható figyelmen kívül az a nem jelentéktelen körülmény sem, hogy az alperesek nem járultak hozzá a szerződést készítő ügyvéd és titkárnője kihallgatásához, az ítélezési gyakorlatban ennek megítélése egyértelmű, annak következményeit annak kell viselnie, aki a felmentést megtagadta.

A 800.000 forint tekintetében az 1.Pf.20.443/2009/6. számú ítélet folytán a per tárgyában hozott döntés ítélt dolog. Az 1.000.000 forint átadásával összefüggésben a felperes állítását bizonyította, az alperesek alaptalanul hivatkoznak arra, hogy a felperes feleségét és leányát nem lehet érdektelennek tekinteni. Az elsőfokú bíróság kellően indokolta, hogy a más ügyben elhangzottakat miért hagyta figyelmen kívül, továbbá a bizonyítás az alpereseknek felróható okból hiúsult meg. A perköltségszámítás tekintetében utalt a felperes arra, hogy a per kezdeti szakaszában az alperesek a **m-i** ingatlan tekintetében is a kereset elutasítását kérték, majd hajlandók voltak e tekintetben az egyezségkötésre, ezért az ezzel kapcsolatos kifogásuk alaptalan. Az elsőfokú bíróság perköltségként az ügyvédi munkadíjat nem a felperes javára, hanem korábbi jogi képviselőjére tekintettel ítélte meg, ami a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet alapján megítélhetőnél lényegesen kisebb összegű.

A felperes személyesen tett észrevételében a perben felmerült bizonyítékok és előadások részletes ismertetésével cáfolta az alperesek fellebbezésében előadottakat, valamint minősítette azokat.

A beavatkozó fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és az alperesek másodfokú perköltségben való marasztalását kérte. Utalt arra, hogy az alperesek a másik, befejezett polgári perben hozott jogerős ítélet ellen perújítási kérelmet terjesztettek elő, amit a csatolt végzés szerint a bíróság nem tartott megengedhetőnek. A végzés indokolásából kitűnően a bíróság nem fogadta el az alperesek jogi képviselő váltásból eredő álláspontjának módosítását. A képviselő személyének változásával a jelen perben is változott az alperesek jogi álláspontja, e módosulás ellenére azonban a fellebbezés elbírálásának jogszabályi keretei között az ítélőtábla nem tud olyan hivatkozásokkal foglalkozni, amelyek egyrészt ellentmondanak az alperesek elsőfokú eljárásban tett állításaikkal és olyan, új jogi álláspontjuk alapját képező hivatkozásaikkal, amelyek alapját képező ismereteknek már az elsőfokú eljárásban is birtokában voltak, amit több ízben is hangoztattak. Már az elsőfokú eljárás során többször sugallták beadványaikban, hogy a felperes az ajándékozáskor nem rendelkezhetett forrással, illetve az nem volt legális. A beavatkozó álláspontja szerint annak nincs relevanciája, hogy a bankszámlákon nem vitatottan felperes által elhelyezett pénzhez ő és házastársa miként jutottak, illetve azok forrása legális volt-e, mert az nem változtat a lényegen, miszerint a felperes volt az ajándékozó, az alperesek pedig az ajándékot elfogadták tőle. Az alperesek új jogi álláspontjukba „belezavarodnak” a nemo plus iuris elvével kapcsolatos fejtegetésbe, mert ha a felperes nem volt tulajdonos, akkor hogyan válhattak és milyen jogcímen az alperesek az ajándékok tulajdonosává.

Fellebbezésükben az alperesek csúsztatnak, a jegyzőkönyvek tartalmát tévesen interpretálva olyan kijelentéseket tulajdonítanak a beavatkozónak, amelyek el sem hangzottak, illetve másként hangzottak el. Ilyenek a különvagyonára, illetve a közös vagyonra vonatkozó nyilatkozatainak „kiforgatása”, valamint az elsőfokú bíróság pervezetésére, jegyzőkönyvvezetésére vonatkozó iratellenes, minden alapot nélkülöző kifogásaik. Az elsőfokú bíróság eleget tett a bizonyítási teherrel kapcsolatos kioktatási kötelezettségének, az alperesek az őket terhelő kötelezettség tekintetében bizonyítást nem ajánlottak fel. Ennek minden konzekvenciáját tudomásul véve, egy önellentmondó, logikátlan, iratellenes új jogi állásponttal kívánják a bíróságot félrevezetni, a valót valótlannak feltüntetni, a perhez nem tartozó nyilatkozatokkal és mellékletekkel az ügy érdeméről a figyelmet elterelni, miközben saját ellentmondásaikról mélyen hallgatnak. Az elsőfokú bíróság kioktatása ellenére nem adták meg a bankszámlák és az ügyvéd, valamint titkárnője vonatkozásában a titoktartás alóli felmentést, az elterelő jellegű és a per érdeméhez nem tartozó mellékleteket, főként a bankszámlákon elhelyezett pénz sorsát eldöntő bírósági ítéleti megállapításokkal szembeni magyarázkodásaik alátámasztására kívánják felhasználni. A fellebbezés kiegészítéséhez csatolt magánszakértői vélemény a bírói gyakorlat szerint legfeljebb a fél saját előadásának fogadható el, amelynek értékelése a fellebbezési eljárásban kizárt. A vélemény egyébként kizárólag az alperesek által szolgáltatott téves adatokon alapul, ami ellentmond az elsőfokú eljárásban tett nyilatkozataikkal.

A beavatkozó személyes észrevételeiben az elsőfokú eljárásban felmerült konkrét bizonyítékok és alperesi előadások részletezésével fejtette ki álláspontját a fellebbezéssel kapcsolatban.

A fellebbezés alaptalan.

Az elsőfokú bíróság az érdemi döntéshez szükséges bizonyítást lefolytatta, a rendelkezésre álló adatok alapján a tényállást helyesen állapította meg, érdemi döntése és annak indokolása is megalapozott.

Alaptalan az alpereseknek az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló kérelme, mert az elsőfokú bíróság olyan lényeges eljárási szabályt nem sértett, ami indokolná a tárgyalás megismétlését. Az általuk hivatkozott eljárásjogi kifogások, még valóságuk esetén sem adnak alapot a hatályon kívül helyezésre, mert azok a kereset tárgyában való érdemi döntésre kihatással nem lehettek. A fellebbezés kiegészítésében foglaltakra figyelemmel utal az ítélőtábla arra, hogy a per tárgyalásának felfüggesztésével kapcsolatban a Pp. 152. § (1) bekezdésére hivatkozás alaptalan, mert a bíróság végzésének indokolása szerint intézkedése a Pp. 152. § (2) bekezdésén alapult, továbbá amennyiben a bíróság rendelkezése az alperesek részére sérelmes volt, kifogásaikat a végzés elleni fellebbezéssel érvényesíthették volna, fellebbezési jogukkal azonban nem éltek. A 2004. július 8-i tárgyalási jegyzőkönyv, valamint annak mellékletei alapján valótlannak az az állítás, hogy a felperes a felmutatott okiratot nem csatolta, mert a jegyzőkönyv az okirat felmutatását és csatolását rögzíti, amelyek F/1 és F/2 szám alatt annak mellékletét képezi. A 2008. február 15-i tárgyalási jegyzőkönyv tartalma megfelel a Pp. 144. §-ban foglaltaknak. Ugyancsak alaptalanul hiányolják az alperesek a 2008. júliusi tárgyalási jegyzőkönyvet. A bíróság a tárgyalást erre a napra tűzte ki, azt azonban előzetesen 2008. július 14. napjára módosította, melyre vonatkozó értesítést az alperesek még 2008 júniusában átvették. A Pp-nek nincs olyan rendelkezése, ami kizárná, hogy a képviselővel eljáró fél, vagy a beavatkozó személyesen tegyen nyilatkozatot.

A fellebbezésnek a kereset anyagi megítélésével kapcsolatos első része tartalmából kitűnően az alperesek vitatják a felperes keresetösségi jogát arra való hivatkozással, miszerint kétséges, hogy az ajándék tárgya az ő tulajdonát képezte, az egymásnak ellentmondó nyilatkozatok szerint ugyanis a felperes a házastársi közös vagyonból, illetve felesége különvagyonából ajándékozott. Mivel arról házastársának tudomása nem volt, azt nem hagyta jóvá, ezért az ajándékozás Ptk. 579. § (1) bekezdése szerinti feltételei nem teljesültek. Ez az érvelés több okból megalapozatlan.

A Ptk. 94. § (1) és (2) bekezdései szerint a pénz tulajdonjog tárgyát képező, helyettesíthető dolog, amelyre a tulajdonjog szabályait jellegének megfelelően kell alkalmazni. A pénzzel kapcsolatos jogszerzésre a nemo plus iuris alapelv nem érvényesül, mert a Ptk. 119. §-ának rendelkezése szerint, akire pénzt ruháznak át, tulajdonossá lesz akkor is, ha az átruházó nem volt tulajdonos. Ebből következően a

megajándékozott a részére ajándékként átadott pénzre akkor is tulajdonjogot szerez, ha az ajándékozó nem volt annak tulajdonosa. A perbeli adatok alapján megállapítható, hogy házassága fennállása alatt a házastársi közös vagyont és házastársa különvagyont is a felperes kezelte, a keresettel érintett vitás pénzüsszegeket a házastársi életközösség fennállása alatt kizárólag a felperes adta, ajándékozta az alpereseknek. Ezekről házastársának nem volt tudomása, következésképpen az ajándékozáshoz nem járult hozzá és ellene nem is tiltakozhatott. A Ptk. 205. § (1) bekezdése szerint a szerződés a felek akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezésével jön létre, melyből következően az átadott pénzüsszegek tekintetében a nevesített, a Ptk. 579. § (1) bekezdésben szabályozott ajándékozási szerződés a felperes és az alperesek között jött létre, ezért e jogviszonyból eredő jogokat az alperesekkel szerződő fél, az ajándékozó felperes jogosult érvényesítheti. A felperes ajándék visszakövetelése iránti igénye érvényesíthetősége (kereshetőségi joga) szempontjából nincs jelentősége annak, hogy az alpereseknek ajándékozott pénzt milyen vagyon (házastársi közös, esetleg részben a házastársa által részére kezelésre átadott különvagyonából) terhére adta. A Csjt. a közös- és különvagyon körét, valamint az azokkal való rendelkezési jogot a házastársak egymás közötti (belső) jogviszonyában szabályozza. Az egységes bírói gyakorlat szerint a rendelkezési jog megsértése, a házastársak egyetértésének hiánya sem a házastársak belső jogviszonyában, sem pedig a külső jogviszonyban nem eredményezi a házastársak egyike által kötött szerződés érvénytelenségét, a sérelmet szenvedett házastárs az ügylettel neki okozott vagyoni hátrány megtérítését házastársával szemben belső jogviszonyukban igényelheti. Ebből következően az, hogy a felperes ténylegesen milyen vagyon terhére és milyen mértékben ajándékozott önállóan, kizárólag a házastársak egymás közötti jogviszonyára tartozó kérdés, ami jelen pernek nem tárgya.

A bíróság a felek által előterjesztett kérelmekhez, jognyilatkozatokhoz kötve van (Pp. 3. § (2) bekezdés) és a perben érvényesített igényt a Pp. 163. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a per eldöntéséhez szükséges tények alapján kell elbírálnia. A felperes keresetében mint ajándékozó az alpereseknek adott több pénzajándék visszakövetelésére irányuló igényt terjesztett elő az általa hivatkozott okokra alapítva. Az alperesek védekezésükben a keresetben megjelölt egyes pénzüsszegek tekintetében, azok részükre való átadását, más részük vonatkozásában az ajándékozás jogcímét tagadták, ezért a kereset elbírálásához kizárólag arra vonatkozó tények felderítése volt szükséges, hogy a felperes az általa megjelölt kérdéses időpontokban adott-e pénzt az alpereseknek, illetve a nem vitás pénzátadás ajándéknak minősül-e. Az előzőekben is kifejtettekre figyelemmel az ajándékozási szerződésből eredő követelés elbírálása szempontjából közömbös, hogy a felperes a pénzajándékot milyen forrásból adta, ezért az alperesek fellebbezési érvelésével szemben az elsőfokú bíróság részéről nem volt jogszabálysértő, hogy az ezzel kapcsolatos hivatkozásukat a kereset tárgyában való döntésénél figyelmen kívül hagyta. Ebből következően a Pp. 235. § (1) bekezdésére alapítva, az elsőfokú ítélet jogszabálysértő voltának bizonyítására alaptalan, a fellebbezéshez mellékelte - megbízásukra készített - magánszakértői véleményre mint új bizonyítékra való hivatkozásuk, valamint szakértő kirendelésére irányuló

bizonyítási indítványuk annak vizsgálatára, hogy a felperesnek és házastársának „lehetett-e tulajdonában annyi pénz”, amennyit a felperes ajándékozott. Ezzel összefüggésben nyomatékosan utal az ítélőtábla arra, hogy tartalma szerint az alperesek indítványa a felperes és házastársa adott időszakra vonatkozó teljes vagyoni elszámoltatásra irányul, melynek követelésére az alperesek nem jogosultak és arra a bíróság sem rendelkezik hatáskörrel.

Alaptalan a fellebbezés a bizonyítással és a bizonyítékok értékelésével kapcsolatos kifogások tekintetében is. Az ítélőtábla megítélése szerint a fellebbezési érveléssel szemben az elsőfokú bíróság a felek indítványa alapján az érdemi döntéshez szükséges bizonyítást lefolytatta, a tényállást a Pp. 206. §-ban foglaltaknak megfelelően a felek előadása és a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű mérlegelésével, helyesen állapította meg.

Az érdektelen **J.R.** tanú vallomásaival kapcsolatban olyan - az alperesek által hivatkozott - „gyanús” körülmény nem merült fel, ami az általa előadottak valóságát kétségessé tenné. Nevezett vallomásaival csupán azt igazolta, hogy a felperest 2001 őszén gépkocsijával a Nyugati pályaudvarnál lévő postához szállította, aki elmondása szerint ott pénzt vett fel gyermeke lakása vételéhez szükséges előleghez, majd ezt követően őt a b-i B. téri SZTK-hoz vitte. Az ugyancsak érdektelen dr. **Sz.CS.**, a b-i I. utca 20. szám alatti ingatlan eladója vallomásából kitűnően a foglaló átadása munkahelyén, a b-i B. téri SZTK-ban, a vételár egy része a szerződés aláírásakor az okiratot szerkesztő ügyvéd irodájában a felperes jelenlétében történt, mellyel kapcsolatos körülményekből benyomása alapján arra következtetett, hogy az átadott pénzösszegek a felperestől származtak. Az elsőfokú bíróság a körülmények és bizonyítékok alapján okszerűen jutott arra a következtetésre, hogy a foglaló és a szerződés aláírásakor készpénzben átadott vételárrész is a felperestől származott. E körben helyesen értékelte az alperesek terhére, hogy az adásvételi szerződés megkötésénél, ezáltal a vételár egy része átadásánál közreműködő személyek (az okiratot készítő ügyvéd és az ügyleti tanú) tekintetében a titoktartás alóli felmentést nem adták meg, mellyel akadályozták a szerződéskötés körülményeivel kapcsolatos tények feltárását.

Az alperesek védekezése szerint a II. rendű alperes bankszámlájára átutalt 800.000 forint nem ajándék, azzal a felperes a II. rendű alperes egy másik számlájáról, saját bútorvásárlása miatt kivett összeg egy részét, mint adósságát térítette vissza. Az elsőfokú bíróság ezzel kapcsolatban az 5.P.22.545/2007. számú perben hozott jogerős ítélet alapján helytállóan állapította meg, hogy ez a védekezés alaptalan, mert ítélt dolog, miszerint azon a számlán lévő pénz, amelyről a felperes bútorvásárlásra kivett, a felperes tulajdonát képezte, melyből következően a vásárlásra saját pénzét használta fel.

A 2003. augusztus 11-én I. rendű alperesnek átadott 1.000.000 forint vonatkozásában helytálló az alperesek érvelése a tekintetben, hogy ennek tényét igazoló tanúk - a felperes házastársa és leánya - nem tekinthetők érdektelennek, ami azonban önmagában nem teszi kétségessé e tanúk vallomását, ezáltal nem

zárja ki azok bizonyítékként való értékelését. A perben olyan adat nem merült fel, ami a tanúk által előadottak valóságát kétségessé tenné. A felperes erre vonatkozó állítása további bizonyítékaként hivatkozott arra, hogy az adott pénzösszeg átadását követően a II. rendű alperes számlájára került befizetésre. Ezzel kapcsolatban téves az elsőfokú bíróság álláspontja, hogy mivel az alperesek a bizonyítást akadályozták, a bizonyítási teher megfordult, ezért a II. rendű alperesnek kellett bizonyítania állítását, miszerint a számlájára érkezett 1.000.000 forint nem a felperestől származik. Erre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság indokolását az ezzel kapcsolatos igény tekintetében azzal módosítja, illetve egészíti ki, hogy az adott pénzösszeg ajándékozásának bizonyítása a Pp. 164. § (1) bekezdése szerint a felperest terhelte. Tényállítást igazolja házastársa P.G-né és lánya H-né B.K. tanúk vallomása, továbbá az a körülmény, hogy a II. rendű alperes egyik előadása szerint ilyen összeg az adott időpontban bankszámlájára befizetésre került. Az elsőfokú bíróság e követeléssel kapcsolatban helytállóan mérlegelte a tanúk vallomását, a II. rendű alperes nyilatkozatait, továbbá annak tényét, hogy nem járult hozzá a banktitok alóli felmentéshez. A felperes tényállítását a tanúk mellett az adott pénzösszeg II. rendű alperes bankszámlájára való befizetésének tényével kívánta igazolni. A banktitok alóli felmentés megtagadásával a II. rendű alperes a per elbírálása alapjául szolgáló tények feltárását akadályozta, ezért erre, valamint az ellentmondásos személyes nyilatkozataira is figyelemmel az elsőfokú bíróság helytállóan fogadta el bizonyítottanak a felperes adott ajándékozásra vonatkozó állítását.

Az ajándék visszakövetelési okok tekintetében az elsőfokú bíróság indokolása mindenben helytálló. Ezzel összefüggésben, a fellebbezésben foglaltakra figyelemmel utal az ítéltábla arra, hogy az előzményi perben hozott jogerős határozat alapján a felperes kezdeményezésére az alperesek által nyitott bankszámlákon elhelyezett pénzösszegek tulajdonjoga ítélt dolog. Indokolásából kitűnően a jelen perben az elsőfokú bíróság a súlyos jogsértésre alapított igénnyel kapcsolatos döntését az előzményi perben hozott ítélet megállapításaira alapította, melyre figyelemmel azt az alperesek a jogerős ítélettel kapcsolatos kifogásaikra hivatkozással megalapozatlanul sérelmezték.

Alaptalan a fellebbezés a perköltség és a le nem rótt illeték viselésére vonatkozó rendelkezés tekintetében is. Téves az alperesek hivatkozása, miszerint a **m-i** ingatlan tekintetében egyik fél sem pernyertes, illetve pervesztes, ezért annak értékét figyelmen kívül kell hagyni. Az alperesek ellenkérelmükben a kereset teljes elutasítását kérték, majd ezt követően a felperessel egyezségeket kötöttek, mellyel a keresetet részben elismerve hozzájárultak ahhoz, hogy az ingatlanra a felperes tulajdonjoga ajándék visszakövetelése jogcímén az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzésre kerüljön. Erre figyelemmel az eljárásjogi szabályok alapján az ingatlannal kapcsolatos igény tekintetében is pervesztesnek minősülnek.

A kifejtettek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint helybenhagyta. Mivel a felperest pártfogó ügyvéd képviselte, díjának megítéléséhez az ítéltábla megállapította, hogy az alperesek teljes

egészében pervesztesek, továbbá a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alpereseket a beavatkozó részére másodfokú perköltséggént a képviselődével felmerült ügyvédi munkadíj megfizetésére. Ennek összegét a képviselő másodfokú eljárásban kifejtett tevékenysége mérlegelése alapján, áfával növelten állapította meg. A fellebbezési érték helyesen 5.743.662 forint (az I. utcai ingatlan 56/142 része 3.943.662 forint + 1.800.000 forint), mely alapján a fellebbezési illeték 344.620 forint. Az alperesek fellebbezésükre 276.000 forint illetéket róttak le, ezért a bíróság leletezés terhével kötelezte őket a hiányzó 68.600 forint fellebbezési illeték lerovására.

Budapest, 2011. október 13.

Fermanné dr. Polák Zita s.k.
a tanács elnöke

Dr. Hegedűs Mária s.k.
előadó bíró

Dr. Baloginé dr. Faiszt Judit s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

Dankó Zsuzsanna
írnok